

Vem, da religiozni pesnik v našem modernem svetu nima prave in popolne veljave. A to je subjektivna sodba sveta. Objektivno pa vsaka umetnost zataji svoj božji izvor, svojega Stvarnika, če noče nositi na sebi nobenega verskega znaka. Boli me, ko vidim, da se naši kritiki in literatje premalo brigajo za religiozno umetnost, ali jo celo podcenjujejo. In vendar je še Oto Zupančič takrat najlepši, kadar se povzpne visoko pod nebo religiozних motivov.

Angleški estetik John Ruskin piše: 'Umetnost je religiozna, ali pa je ni.' Seveda je treba to misel prav umeti. Jaz ne mislim in ne pišem nikdar zato, kakor da bi morala biti umetnost dekla moraliziranja in doktrinarstva, ali celo

kakega političnega stremljenja, čeprav bi bilo še tako dobro in patriotsko. Nacionalne pesmi že od nekdaj niso bile moja ljubezen. Prihajajo mi v spomin tri hčere Shakespearejevega Kralja Leara, ki jim jo hotel oče razdeliti svojo dedščino. Prvi dve sta mu širokoustno zagotavljali svojo ljubezen in zvestobo; tretja, Kordelija, pa je molčala in ljubila. Prava ljubezen do naroda in domovine mora biti taka Kordelija, ki dela in molči.

„Zakaj misliš, da se naši kritiki ne zanimajo za religiozne snovi?“

„Dokazov dovolj. Ali, da bom še bolj odkritosrčen, en sam skromen dokaz iz moje lastne izkušnje. Poslal sem Mater Doloroso našim leposlovnim in znanstvenim listom v oceno. Urednik prvega lista mi je dejal: 'Kar sam napiši oceno in jo pošlji.' Drugi je zapisal v svoj list, 'da sem izdal tisto nežnolepo Doloroso' — ne besede več. Tretji pa je sprejel samo oglas, a četrti molči do danes itd. Saj nič ne rečem, bi se pošalil Medved, samo pravim, da nam listi niso naklonjeni.“

„Ali ni nevarnost, da postane religiozni pesnik preveč abstrakten?“

„Lahko, da postane. Ali krivda je v njem, ne v snovi sami. V svetem pismu so začrtane tako markantne in konkretne osebnosti, da pisatelj ne more biti abstrakten, samo če se res zatopi vanje. Cele gore za človeštvo najinteresantnejših momentov so nagromadene v svetem pismu.“

„V kakšno literarno šolo si hodil?“

„Moja literarna šola je trojna. Prva je narodna pesem. Kot deček redno v sobotah zvečer nisem mogel zaspati, ker sem čakal fantovske pesmi, da pripoje mimo našega okna. Ali da moja pesem ni postala preveč drzna in fantovska, za to je že skrbela moja mati, ki je kot cerkvena pevka — šestnajst let je pela kot prva pevka na cerkvenem koru v Zapogah na Gorenjskem — znala do 500 pesmi na pamet. Za vsakega svetnika v letu po eno pesem, ali še več. Tako se je v naši hiši vsak dan pelo. Včasih je bila preprosta soba bolj podobna kapeli, kakor sobi. Zlasti pa sem rad prebiral narodne pesmi: srbske, maloruske, češkomoravske, ogrske in angleške (seveda v nemškem prevodu).“

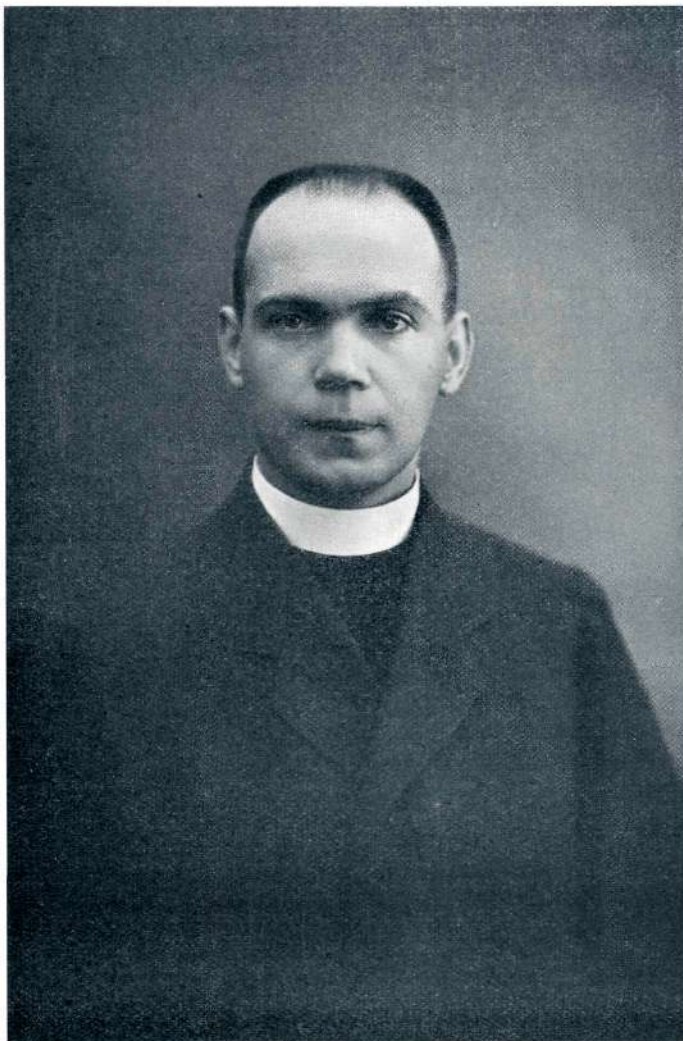
„In druga šola?“

„To pa je bilo in je še sv. pismo. Ono me je naučilo brati, pisati, čutiti, misliti in delati. Kot drugošolec sem nekoč v verze pretil list svetega

Pavla, „De virginibus“ imenovan.

„Kaj pa drugi pisatelji?“

„Ti so bili moja tretja šola. Romanov in novel zavoljo romanov in novel nisem nikoli bral, ampak zato, da bi se kaj naučil iz njih. Mnogo sem čital Turgenjeva, Scotta, Oskarja Wildeja, Roseggerja, pa tudi pesnika Lermontova in Kolcova in druge. Izmed

Silvin Jarolentko